

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 12 grudnia 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Pilny tryb prejudycjalny – Współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Europejski nakaz aresztowania – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Artykuł 6 ust. 1 – Pojęcie „wydającego nakaz organu sądowego” – Kryteria – Europejski nakaz aresztowania wydany przez prokuraturę państwa członkowskiego w celu przeprowadzenia postępowania karnego

W sprawie C-625/19 PPU

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie, Niderlandy) postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 sierpnia 2019 r., w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

XD,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, prezes izby, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (sprawozdawczyni) i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: M. Ferreira, główna administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 października 2019 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu XD – D. Bektesevic i T.E. Korff, advocaten,
- w imieniu Openbaar Ministerie – K. van der Schaft i N. Bakkenes,
- w imieniu rządu niderlandzkiego – M.K. Bulterman i J. Langer, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Irlandii – G. Hodge i M. Browne, w charakterze pełnomocników, których wspiera R. Kennedy, SC,
- w imieniu rządu hiszpańskiego – L. Aguilera Ruiz, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu francuskiego – A. Daniel i A.-L. Desjonquères, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspiera L. Fiandaca, avvocato dello Stato,
  - w imieniu rządu fińskiego – M. Pere, w charakterze pełnomocnika,
  - w imieniu rządu szwedzkiego – A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg i H. Eklinder, w charakterze pełnomocników,
  - w imieniu Komisji Europejskiej – S. Grünheid i R. Troosters, w charakterze pełnomocników,
- po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2019 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach wykonania w Niderlandach europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 27 maja 2019 r. przez Åklagarmyndigheten (prokuraturę, Szwecja) w celu przeprowadzenia postępowania karnego wszczętego przeciwko XD.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 5, 6, 10 i 12 decyzji ramowej 2002/584 mają następujące brzmienie:
  - „(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku [lub ścigania] w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [obejmujący zarówno orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].
  - (6) Europejski nakaz aresztowania przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określiła jako kamień węgielny współpracy sądowej.

[...]

(10) Mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi. Jego wykonanie [stosowanie] można zawiesić jedynie w przypadku poważnego i trwałego naruszenia przez jedno z państw członkowskich zasad określonych w art. 6 ust. 1 [TUE], ustalonych [stwierdzonego] przez Radę na podstawie art. 7 ust. 1 [TUE] ze skutkami określonymi w jego art. 7 ust. 2.

[...]

(12) Niniejsza decyzja ramowa respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w art. 6 [TUE] oraz tych, które znajdują odbicie [odzwierciedlonych] w Karcie Podstawowych Praw Unii Europejskiej [Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej] [...], w szczególności w jej rozdziale VI [...].

4 Artykuł 1 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązani[e] do jego wykonania”, stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski [osoby poszukiwanej], w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją [nie prowadzi do zmiany] obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 [TUE].”

5 Artykuł 2 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Zakres stosowania europejskiego nakazu aresztowania”, przewiduje w ust. 1:

„Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym [polegającym na pozbawieniu wolności] o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy [których górna granica wynosi przynajmniej 12 miesięcy], albo w przypadku gdy zapadł wyrok [nakładający karę pozbawienia wolności] lub wydano środek zabezpieczający [polegający na pozbawieniu wolności] o wymiarze co najmniej czterech miesięcy”.

6 Zgodnie z art. 6 tej decyzji ramowej, zatytułowanym „Właściwe organy sądowe [Określenie właściwych organów sądowych]”:

„1. Wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego właściw[y] dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.

2. Wykonującym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wykonującego nakaz państwa członkowskiego właściw[y] dla wykonania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.

3. Każde państwo członkowskie powiadamia Sekretariat Generalny Rady o właściwym w świetle jego prawa organie sądowym”.

Prawo szwedzkie

RB

- 7 Rozdział 24 rättegångsbalken (kodeksu postępowania sądowego, zwanego dalej „RB”) ustanawia przepis dotyczący tymczasowego aresztowania.
- 8 Zgodnie z § 13 tego rozdziału jeżeli prokurator złoży wniosek o tymczasowe aresztowanie, w celu jego rozpoznania sąd powinien przeprowadzić posiedzenie, na które wzywa się do stawiennictwa domniemanego sprawcę przestępstwa i jego obrońcę.
- 9 Zgodnie z § 17 akapit drugi wspomnianego rozdziału sąd może nakazać tymczasowe aresztowanie w przypadku niestawiennictwa domniemanego sprawcy przestępstwa.
- 10 Z przepisów § 20 akapit pierwszy pkt 2 rozdziału 24 RB wynika, że sąd ma obowiązek niezwłocznego uchylecia tymczasowego aresztowania, jeżeli środek ten nie jest już uzasadniony. Stosownie do § 20 akapit drugi tego rozdziału przez cały okres tymczasowego aresztowania prokurator ma obowiązek badania, czy środek ten jest proporcjonalny, i może uchylić go z urzędu przed przedstawieniem zarzutów.
- 11 Zgodnie z art. 1 rozdziału 52 RB na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydane w pierwszej instancji zażalenie przysługuje bez ograniczeń czasowych. Od orzeczenia sądu rozpoznającego zażalenie przysługuje natomiast odwołanie do Högsta domstolen (sądu najwyższego, Szwecja), bez ograniczeń czasowych, zgodnie z art. 1 rozdziału 56 RB.

Rozporządzenie (2003:1178)

- 12 Förordning (2003:1178) om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder [rozporządzenie (2003:1178) w sprawie przekazywania osób na podstawie europejskiego nakazu aresztowania w Szwecji] (SFS 2003, nr 1178) dokonało transpozycji do szwedzkiego porządku prawnego decyzji ramowej 2002/584.
- 13 Zgodnie z § 2 rozporządzenia (2003:1178) prokurator wydaje europejski nakaz aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności.
- 14 Europejski nakaz aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego może zostać wydany, stosownie do § 3 tego rozporządzenia, jeżeli nakaz tymczasowego aresztowania osoby poszukiwanej został wydany na tej podstawie, że zachodzi duże prawdopodobieństwo, że osoba ta popełniła przestępstwo podlegające karze pozbawienia wolności na okres co najmniej jednego roku.
- 15 Zgodnie z § 5 akapit pierwszy tego rozporządzenia prokurator może wydać europejski nakaz aresztowania jedynie po dokonaniu oceny tego, czy szkoda, jaka może z tego wyniknąć dla zainteresowanego, terminy oraz związane z tym koszty postępowania mogą być uzasadnione w świetle rodzaju i wagi przestępstwa oraz innych okoliczności.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 16 W dniu 27 maja 2019 r. szwedzka prokuratura wydała europejski nakaz aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego przeciwko XD, podejrzanemu o uczestnictwo, w ramach organizacji przestępczej, w przestępstwach związanych z obrotem środkami odurzającymi na terytorium kilku państw, w tym Szwecji.

- 17 Europejski nakaz aresztowania został wydany w wykonaniu postanowienia o tymczasowym aresztowaniu wydanego w tym samym dniu przez Göteborgs tingsrätt (sąd pierwszej instancji w Göteborgu, Szwecja).
- 18 Następnego dnia, tj. 28 maja 2019 r., XD został na podstawie europejskiego nakazu aresztowania zatrzymany w Niderlandach.
- 19 Kolejnego dnia, tj. 29 maja 2019 r., Openbaar Ministerie (prokuratura, Niderlandy) na podstawie art. 23 Overleveringswet (ustawy o przekazywaniu osób) z dnia 29 kwietnia 2004 r., w jej brzmieniu mającym zastosowanie do sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym, zwróciła się do rechtbank Amsterdam (sądu rejonowego w Amsterdamie, Niderlandy) o rozpatrzenie przedmiotowego europejskiego nakazu aresztowania.
- 20 Sąd odsyłający podnosi, po pierwsze, że z informacji przedstawionych przez organy szwedzkie w ramach postępowania głównego wynika, że w Szwecji członkowie prokuratury uczestniczą w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości i działają niezależnie, a także nie są narażeni na ryzyko podlegania, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony władzy wykonawczej.
- 21 Po drugie, o ile szwedzkie uregulowanie dotyczące europejskiego nakazu aresztowania nie przewiduje możliwości zaskarżenia decyzji o wydaniu takiego nakazu, o tyle sąd ten wyjaśnia, że informacje przekazane przez organy szwedzkie pozwalają na stwierdzenie, że proporcjonalny charakter wydania europejskiego nakazu aresztowania jest badany przy wydawaniu postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, które poprzedza europejski nakaz aresztowania.
- 22 Ponadto w niniejszej sprawie podczas posiedzenia w sprawie tymczasowego aresztowania XD przed Göteborgs tingsrätt (sądem pierwszej instancji w Göteborgu) narada miała dotyczyć także kwestii wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu przekazania XD organom szwedzkim. W związku z tym sąd ten, nakazując tymczasowe aresztowanie XD, miał zbadać proporcjonalny charakter wydania europejskiego nakazu aresztowania.
- 23 Mając na względzie te okoliczności, sąd odsyłający zastanawia się, czy ocena dokonana przez sędziego przy wydawaniu orzeczenia sądu krajowego przed podjęciem przez prokuraturę decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania, dotycząca w szczególności proporcjonalnego charakteru wydania takiego nakazu, jest w istocie zgodna z wymogami określonymi w pkt 75 wyroku z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i w Zwickau) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), zgodnie z którym decyzja prokuratury o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania musi podlegać zaskarżeniu przed sądem w pełni odpowiadającym wymogom wynikającym ze skutecznej ochrony sądowej.
- 24 W tym względzie sąd ten podkreśla, że gdyby nawet w niniejszej sprawie krajowy nakaz aresztowania oraz europejski nakaz aresztowania zostały wydane w tym samym dniu, nie można byłoby wykluczyć, że pomiędzy wydaniem krajowego orzeczenia sądowego a oceną proporcjonalnego charakteru wydania europejskiego nakazu aresztowania z jednej strony oraz chwilą faktycznego wydania tego nakazu z drugiej strony, w czasie, który upływa w tej sytuacji, mogą wystąpić nowe okoliczności faktyczne mogące mieć wpływ na wydanie rzeczonego europejskiego nakazu aresztowania. W takiej sytuacji ocena dokonana przez sąd przed faktycznym wydaniem europejskiego nakazu aresztowania może nie zapewnić skutecznej ochrony sądowej przed nieproporcjonalnym charakterem wydania takiego nakazu.

- 25 W tych okolicznościach rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy prokurator, który uczestniczy w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości wydającego nakaz państwa członkowskiego, który w ramach wykonywania swoich obowiązków nierozdzielnie związanych z wydawaniem europejskiego nakazu aresztowania działa niezależnie i który wydał europejski nakaz aresztowania, może zostać uznany za wydający nakaz organ sądowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej [2002/584], jeżeli sąd wydającego nakaz państwa członkowskiego zbadał przesłanki wydania europejskiego nakazu aresztowania, w szczególności jego proporcjonalny charakter, przed faktycznym podjęciem przez tego prokuratora decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania?”.

W przedmiocie trybu pilnego

- 26 Dnia 17 września 2019 r. na wniosek sędzi sprawozdawczyni i po wysłuchaniu rzecznika generalnego pierwsza izba Trybunału postanowiła rozpoznać odesłanie prejudycjalne w sprawie C-625/19 PPU w pilnym trybie prejudycjalnym.
- 27 Stwierdziwszy bowiem, że odesłanie dotyczy wykładni decyzji ramowej 2002/584, która wchodzi w zakres tytułu V części trzeciej traktatu FUE, dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, i w związku z tym może, o co wnioskował sąd odsyłający, podlegać rozpoznaniu w pilnym trybie prejudycjalnym przewidzianym w art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem, pierwsza izba Trybunału oparła się na okoliczności, że XD od dnia 28 maja 2019 r. jest umieszczony w areszcie ekstradycyjnym w oczekiwaniu na decyzję dotyczącą wykonania wydanego przeciwko niemu europejskiego nakazu aresztowania, a utrzymanie jego aresztowania zależy od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 28 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Z tego punktu widzenia do Trybunału należy – gdy zajdzie taka potrzeba – przeformułowanie przedstawionych mu pytań (wyrok z dnia 4 września 2014 r., *eco cosmetics* i *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 W niniejszej sprawie w swoim pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zdaje się wychodzić z założenia, że status wydającego nakaz organu sądowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 jest uzależniony, w szczególności, od istnienia sądowej kontroli decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania.
- 30 Niemniej jednak istnienie kontroli sądowej decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania podjętej przez organ inny niż sąd nie stanowi warunku możliwości uznania tego organu za wydający nakaz organ sądowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584. Wymóg tego rodzaju nie jest objęty przepisami ustawowymi i organizacyjnymi tego organu, lecz dotyczy procedury wydawania takiego nakazu (wyrok z dnia 12 grudnia 2019 r., *JR* i *YC*, C-566/19 PPU i C-626/19 PPU, pkt 48).
- 31 Taka wykładnia znajduje potwierdzenie w wyroku z dnia 27 maja 2019 r., *PF* (Prokurator generalny Litwy) (C-509/18, EU:C:2019:457), w którym Trybunał orzekł, że prokuratora generalnego państwa członkowskiego, który, chociaż pod względem strukturalnym jest niezależny od władzy sądowniczej, jest właściwy w zakresie prowadzenia postępowania karnego i którego status w tym państwie

członkowskim zapewnia mu gwarancję niezależności od władzy wykonawczej w ramach wydawania europejskiego nakazu aresztowania, należy uznać za wydający nakaz organ sądowy w rozumieniu decyzji ramowej 2002/584, i pozostawił sądowi odsyłającemu ustalenie tego, czy ponadto decyzje tego prokuratora mogą podlegać zaskarżeniu w pełni odpowiadającemu wymogom wynikającym ze skutecznej ochrony sądowej.

- 32 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy wykładni decyzji ramowej 2002/584 należy dokonywać w ten sposób, że wymogi wynikające ze skutecznej ochrony sądowej są spełnione, w przypadku gdy uprawnienie do wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego jest przyznane organowi, który chociaż uczestniczy w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości tego państwa członkowskiego, to sam nie jest sądem, jeżeli przed faktycznym podjęciem przez ten organ decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania sąd zbadał przesłanki wydania tego nakazu, w szczególności jego proporcjonalny charakter.
- 33 W tym względzie należy na wstępie przypomnieć, że zarówno zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, jak i zasada wzajemnego uznawania, która sama w sobie opiera się na wzajemnym zaufaniu między nimi, mają w prawie Unii fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwiają one utworzenie i utrzymywanie przestrzeni bez granic wewnętrznych. Dokładniej rzecz ujmując, zasada wzajemnego zaufania wymaga, w szczególności w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, aby każde z tych państw uznawało – z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności – że wszystkie inne państwa członkowskie przestrzegają prawa Unii, a zwłaszcza praw podstawowych uznanych w tym prawie [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 34 Należy również zauważyć, że decyzja ramowa 2002/584, jak wynika z jej motywu 6, stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający w życie zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych ustanowioną w art. 82 ust. 1 TFUE, dawniej art. 31 TUE, na podstawie którego ta decyzja ramowa została wydana. Od tego czasu współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych wprowadzała stopniowo instrumenty prawne, których skoordynowane stosowanie ma na celu wzmocnienie zaufania państw członkowskich wobec ich krajowych porządków prawnych w celu zapewnienia uznawania i wykonywania w Unii wyroków w sprawach karnych, by uniknąć bezkarności sprawców przestępstw.
- 35 Zasada wzajemnego uznawania, która leży u podstaw systematyki decyzji ramowej 2002/584, powoduje, zgodnie z art. 1 ust. 2 tej decyzji, że państwa członkowskie są zasadniczo zobowiązane do uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania (wyrok z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 Stosownie do przepisów decyzji ramowej 2002/584 państwa członkowskie mogą bowiem odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie w wymienionych w art. 3 tej decyzji przypadkach obligatoryjnej odmowy wykonania oraz w przypadkach fakultatywnej odmowy wykonania wskazanych w jej art. 4 i 4a. Wykonujący nakaz organ sądowy może ponadto uzależnić wykonanie europejskiego nakazu aresztowania tylko od spełnienia warunków określonych w art. 5 wspomnianej decyzji ramowej (wyrok z dnia 29 stycznia 2013 r., Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 37 Należy również zauważyć, że wydajność i prawidłowe funkcjonowanie uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej ustanowionego w decyzji ramowej 2002/584 opierają się na przestrzeganiu określonych wymogów ustanowionych w tej decyzji ramowej, których zakres został doprecyzowany przez orzecznictwo Trybunału.

- 38 W tym względzie z orzecznictwa tego wynika, że w system europejskiego nakazu aresztowania jest wmontowana dwupoziomowa ochrona praw procesowych i podstawowych osoby poszukiwanej, gdyż do ochrony sądowej przysługującej jej na pierwszym poziomie, w trakcie wydawania orzeczenia krajowego, takiego jak krajowy nakaz aresztowania, dochodzi ochrona, jaką należy jej zapewnić na drugim poziomie, w trakcie wydawania europejskiego nakazu aresztowania, które w danym wypadku może nastąpić krótko po wydaniu wspomnianego orzeczenia krajowego [wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i w Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 39 Zatem w odniesieniu do środka, który, tak jak europejski nakaz aresztowania, może naruszać prawo do wolności zainteresowanej osoby, ochrona ta wymaga, aby decyzja spełniająca wymogi związane ze skuteczną ochroną sądową została wydana przynajmniej na jednym z dwóch poziomów wspomnianej ochrony [wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i w Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 68].
- 40 W szczególności drugi poziom ochrony praw zainteresowanej osoby zakłada, że wydający nakaz organ sądowy kontroluje spełnienie przesłanek wymaganych do jego wydania i bada w sposób obiektywny, z uwzględnieniem wszystkich dowodów obciążających i odciążających, nie będąc przy tym narażony na ryzyko podlegania instrukcjom zewnętrznym, w szczególności ze strony władzy wykonawczej, czy wydanie tego nakazu ma charakter proporcjonalny [zob. podobnie wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (prokuratury w Lubece i w Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 71, 73].
- 41 Ponadto jeżeli prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego przyznaje uprawnienie do wydania europejskiego nakazu aresztowania organowi, który chociaż uczestniczy w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości tego państwa członkowskiego, to jednak sam nie jest sądem, decyzja o wydaniu takiego nakazu aresztowania, a w szczególności proporcjonalny charakter takiej decyzji, powinny podlegać w tym państwie członkowskim zaskarżeniu przed sądem w pełni odpowiadającym wymogom wynikającym ze skutecznej ochrony sądowej [wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i w Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 75].
- 42 Takie zaskarżenie decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego podjętej przez organ, który chociaż uczestniczy w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości i korzysta z wymaganej niezależności od władzy wykonawczej, to jednak nie stanowi sądu, ma na celu zapewnienie, aby kontrola sądowa tej decyzji i przesłanek wymaganych do wydania tego nakazu, a w szczególności jego proporcjonalnego charakteru, spełniała wymogi wynikające ze skutecznej ochrony sądowej.
- 43 To zatem do państw członkowskich należy czuwanie nad tym, by ich porządki prawne skutecznie zapewniały poziom ochrony sądowej wymagany przez decyzję ramową 2002/584, zgodnie z jej wykładnią dokonaną w orzecznictwie Trybunału, za pomocą środków zaskarżenia, które państwa te stosują i które mogą różnić się w zależności od systemu.
- 44 W szczególności ustanowienie prawa do odrębnego środka zaskarżenia decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania podjętej przez organ sądowy inny niż sąd stanowi w tym względzie tylko jedną z możliwości.
- 45 Decyzja ramowa 2002/584 nie stoi bowiem na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie stosowało własne przepisy proceduralne w odniesieniu do wydania europejskiego nakazu aresztowania, o ile nie jest to sprzeczne z celem tej decyzji ramowej i wynikającymi z niej wymogami (zob. podobnie wyrok z dnia 30 maja 2013 r., F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 53).

- 46 W niniejszym przypadku, jak wynika z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, w szwedzkim porządku prawnym wydanie europejskiego nakazu aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego zawsze poprzedza postanowienie o tymczasowym aresztowaniu danej osoby, które wydawane jest przez sąd.
- 47 Sąd odsyłający uściśla przy tym, że z informacji, które zostały mu przekazane przez organy szwedzkie, wynika, że w celu ustalenia konieczności wydania nakazu tymczasowego aresztowania właściwy sąd dokonuje również oceny proporcjonalności innych możliwych środków, takich jak wydanie europejskiego nakazu aresztowania.
- 48 Ponadto, zdaniem rządu szwedzkiego, podczas badania konieczności wydania nakazu tymczasowego aresztowania w stosunku do osoby podejrzanej o naruszenie przepisów ustawy karnej sąd ten zawsze dokonuje oceny proporcjonalnego charakteru takiego środka. Jeżeli osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa zbiega lub nie przebywa na terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, jedynym powodem, dla którego prokurator występuje do sądu o wydanie nakazu aresztowania przeciwko tej osobie, jest konieczność wydania europejskiego nakazu aresztowania. W związku z tym badanie proporcjonalnego charakteru, które sąd ten będzie musiał przeprowadzić w ramach badania konieczności wydania nakazu tymczasowego aresztowania, będzie dotyczyło również wydania europejskiego nakazu aresztowania.
- 49 Wydaje się, że tak było w sprawie w postępowaniu głównym, ponieważ – jak wynika z odesłania prejudycjalnego – w toku posiedzeń przed sądami szwedzkimi w sprawie aresztowania XD narada dotyczyła również konieczności wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu przekazania osoby poszukiwanej organom szwedzkim.
- 50 Ponadto rząd szwedzki zaznaczył w swoich uwagach na piśmie i podczas rozprawy przed Trybunałem, że osoba poszukiwana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania ma prawo zaskarżenia postanowienia o jej tymczasowym aresztowaniu bez ograniczeń czasowych, nawet po wydaniu europejskiego nakazu aresztowania i po jej zatrzymaniu w wykonującym nakaz państwie członkowskim. W przypadku uchylecia zaskarżonego postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, unieważnienie europejskiego nakazu aresztowania następuje automatycznie, ponieważ jego wydanie opiera się na istnieniu tego postanowienia.
- 51 Wreszcie rząd ten zauważył, że każdy sąd wyższej instancji, do którego zostaje wniesione zaskarżenie na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, dokonuje również oceny proporcjonalnego charakteru wydania europejskiego nakazu aresztowania.
- 52 Obecność w szwedzkim porządku prawnym tego rodzaju przepisów proceduralnych pozwala na stwierdzenie, że nawet w braku odrębnego środka zaskarżenia decyzji prokuratora o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania przesłanki jego wydania, a w szczególności jego proporcjonalny charakter, mogą podlegać kontroli sądowej w wydającym nakaz państwie członkowskim przed jej podjęciem lub równocześnie z jej podjęciem, ale także później.
- 53 System taki odpowiada zatem wymogowi skutecznej ochrony sądowej.
- 54 Ponadto, jak przypomniano w pkt 34 niniejszego wyroku, decyzja ramowa 2002/584 wpisuje się w ogólny system gwarancji skutecznej ochrony sądowej przewidzianych w innych przepisach prawa Unii przyjętych w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, które przyczyniają się do ułatwienia osobie poszukiwanej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania wykonywanie jej praw także przed przekazaniem jej do wydającego nakaz państwa członkowskiego.
- 55 W szczególności art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do

poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U. 2013, L 294, s. 1) nakłada na właściwy organ wykonującego nakaz państwa członkowskiego obowiązek poinformowania osób podlegających nakazowi, niezwłocznie po pozbawieniu ich wolności, że mają one prawo do ustanowienia adwokata w wydającym nakaz państwie członkowskim.

- 56 W świetle powyższych rozważań na postawione pytanie należy odpowiedzieć, że wykładni decyzji ramowej 2002/584 należy dokonywać w ten sposób, iż wymogi wynikające ze skutecznej ochrony sądowej, z której korzystać powinna osoba, przeciwko której wydano europejski nakaz aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego, są spełnione, jeżeli zgodnie z ustawodawstwem wydającego nakaz państwa członkowskiego przesłanki wydania tego nakazu, a w szczególności jego proporcjonalny charakter, podlegają w tym państwie członkowskim kontroli sądowej.

W przedmiocie kosztów

- 57 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., należy dokonywać w ten sposób, że wymogi wynikające ze skutecznej ochrony sądowej, z której korzystać powinna osoba, przeciwko której wydano europejski nakaz aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego, są spełnione, jeżeli zgodnie z ustawodawstwem wydającego nakaz państwa członkowskiego przesłanki wydania tego nakazu, a w szczególności jego proporcjonalny charakter, podlegają w tym państwie członkowskim kontroli sądowej.

Podpisy